

Vergaderjaar 2011–2012

29 282

Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 151

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2012

Met deze brief los ik mijn toezegging in gedaan tijdens de behandeling van het Verslag Algemeen Overleg over het Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector d.d. 21 december 2011 (Handelingen II 2011/12, nr. 39, item 4, blz. 9-13). Ik ga nader in op mijn activiteiten om meer verpleegkundigen in de ouderenzorg aan te trekken en te behouden.

Verpleegkundigen vormen de spil in de dagelijkse zorg. Zij bepalen voor een belangrijk deel de kwaliteit van leven van diegenen die zij verzorgen. Ik vind het van groot belang dat zorg en ondersteuning ook in de buurt beschikbaar is. Hierbij dient de professional, in dit geval de (wijk)verpleegkundige ruimte en verantwoordelijkheid te krijgen om de zorgverlening naar eigen inzicht vorm te geven. De minister en ik verkennen de route waarlangs deze eigenstandige professionele rol en de structurele inzet van de wijkverpleegkundige en de schakelfunctie die hij of zij vervult adequaat tot uiting kunnen komen. De NZa is gevraagd te adviseren over de structurele financiering van de wijkverpleegkundige en aan te geven welke mogelijkheden er zijn om de rol van de wijkverpleegkundige te integreren en te borgen in het reguliere zorgaanbod.

Naast deze specifieke actie gericht op de wijkverpleegkundige zet ik met de hierna te noemen projecten in op meer verpleegkundige capaciteit, als ook op meer kwaliteit door de inzet van verpleegkundigen in de ouderenzorg. Cruciaal hierbij is dat de noodzakelijke ruimte en verantwoordelijkheid aan de verpleegkundigen wordt (terug) gegeven ook nadrukkelijk in de ouderenzorg. Op deze wijze wordt het interessanter om in deze sector te werken en komen er meer verpleegkundigen beschikbaar.

Momenteel wordt er gewerkt aan zes projecten die inzetten op een optimale benutting van verpleegkundigen in de ouderzorg.

1. Een project van Actiz en de hbo-verpleegkunde opleidingen;
2. Een pilot van het Kwaliteitsinstituut i.o.;
3. Onderzoek van Universiteit Maastricht:

4. Overleg van de HBO-Raad, Actiz en V&VN;
5. Wijkverpleegkundigen;
6. Inzet van Convenantmiddelen voor extra personeel.

1. Een project van Actiz en HBO-verpleegkunde-opleidingen

Momenteel voert Actiz in samenwerking met de hbo-verpleegkunde opleidingen, ondersteund door mijn ministerie, een project (www.hbo-vgg.net) uit met als onderwerp de inzet van een verpleegkundige gerontologie en geriatrie (vgg) in de ouderenzorg. In de opleiding hbo-verpleegkunde is een uitstroomvariant ontwikkeld gericht op ouderen met specifieke gezondheidsproblemen, zoals ouderen met dementie en ouderen met een complexe problematiek. Deze nieuwe uitstroomrichting wordt in samenwerking met diverse hbo-verpleegkunde opleidingen en zorginstellingen verder tot stand gebracht. Met deze activiteiten wil Actiz de weg bereiden voor de ongeveer 240 hbo-vgg-ers waar de branche volgens onderzoek behoefte aan heeft.

2. Een pilot van het Kwaliteitsinstituut i.o.

Een van de pilots die door V&VN bij het Kwaliteitsinstituut i.o. is ingediend is specifiek gericht op de juiste inzet en optimale mix van verpleegkundigen en verzorgenden in de ouderenzorg »de proeftuinen met excellente ouderenzorg«. Dit project is een uitwerking van het Convenant Investerings Langdurige Zorg 2011–2015, waarbij V&VN als medeondertekenaar betrokken is.

Ook binnen de ouderenzorg is de insteek van excellente zorg om de juiste zorgverlener op de juiste plaats te krijgen. Met behulp van toegespitste opleidingsmogelijkheden en de mogelijkheid zich verder te ontwikkelen aan bed stimuleert het om «de excellente verpleegkundigen» voor de ouderenzorg te behouden. Wezenlijk is daarbij dat het geluid van de verpleegkundigen in het management wordt gehoord en wordt verstaan.

3. Onderzoek door de Universiteit Maastricht

In december 2011 heeft ZonMw (met subsidie van VWS) een onderzoek aan prof. dr. Hamers van de Universiteit Maastricht toegekend. Het onderzoek «Nurses on the move: towards high quality care in nursing homes» focust met name op de rol van verpleegkundigen in verpleeghuizen en beoogt hun werk effectiever en meer evidence-based te maken. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de expertise en leiderschapskwaliteiten.

Het onderzoek bestaat uit drie projecten en bezien wordt hoe het optreden van de verpleegkundigen geoptimaliseerd kan worden. Het eerste project draait om de meest voorkomende gezondheidsklachten waarmee verpleeghuisbewoners kampen: van ondervoeding tot doorligwonden, gedragsproblemen en valincidenten. Het tweede project zoekt oplossingen voor het probleem dat wetenschappelijke kennis vaak niet doordringt tot de zorgpraktijk. In het derde project wordt tenslotte gekeken naar de het verhogen van expertise van de zorgverleners. Door verpleegkundigen op de werkvloer te (her)introduceren, die als rolmodel dienen voor hun collega's en die wetenschappelijke kennis kunnen aandragen, moet ook via deze weg de kwaliteit van zorg aan ouderen in verpleeghuizen worden verbeterd.

4. Overleg met de HBO-raad, Actiz en V&VN

In aanvulling op het eerste project genoemd in deze brief treed ik in overleg met de HBO-raad, Actiz en V&VN over de opleiding verpleegkunde en de ouderenzorg inclusief de dementie-competenties en de competenties voor de wijkverpleegkundige. V&VN zal op 8 maart 2012 de beroepsprofielen presenteren. Actiz werkt reeds sinds langere tijd met de hbo-verpleegkunde opleidingen samen aan de differentiatie in de opleiding voor de ouderenzorg. Deze ontwikkelingen zal ik bijeenbrengen. Waarbij VWS de verbindende schakel is tussen de verschillende ontwikkelingen. Dit moet een fundament worden voor verdere ontwikkelingen.

5. Wijkverpleegkundigen

Zoals ik in mijn brief van 14 februari 2012 (Kamerstukken II, 23 235, nr. 95) uw Kamer heb laten weten gaat in het programma «Zichtbare schakel; de wijkverpleegkundige voor een gezonde buurt», de wijkverpleegkundige zich meer richten op een coördinerende en signalerende rol. Hiermee beoogt zij de zorg voor de kwetsbare cliënten te verbeteren. Met name de afstemming tussen de diverse (zorg)organisaties, het opzoeken van zorgmijdende cliënten en het niet gebonden zijn aan geïndiceerde zorg levert positieve resultaten op. Daarnaast zijn diverse organisaties en opleidingsinstituten die zich bezig houden met het laten doorgroeien van verpleegkundigen naar niveau 5. Ook wordt er geïnvesteerd om binnen de diverse hbo-opleidingen meer aandacht te krijgen voor de wijkverpleegkundige. Door docenten kennis te laten maken met de nieuwe werkwijze en de autonomie van de functie te benadrukken, kan binnen de opleidingen enthousiasme voor deze richting worden gestimuleerd.

6. Inzet van convenantmiddelen voor extra personeel

Zoals u bekend maak ik met de extra middelen uit het convenant Investerings Langdurige Zorg 2011–2015 financieel mogelijk dat er extra verpleegkundigen in de langdurige zorg aan de slag kunnen.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. L. L. E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner